

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Faktaark

Finansskatt

I tråd med skatteforliket på Stortinget foreslår regjeringen å innføre en finansskatt fra 2017. Skatten må sees i lys av at finansiell tjenesteyting er unntatt fra merverdiavgift. Regjeringen foreslår en enkel form for finansskatt med to elementer. For det første innføres en ekstraskatt på lønnsgrunnlaget i finanssektoren på 5 prosent. For det andre videreføres overskuddsbeskatningen i sektoren på 2016-nivå.

Bakgrunn

Finansiell tjenesteyting er unntatt fra merverdiavgift. Dette bryter med nøytralitetsprinsippet som ligger bak utformingen av merverdiavgiften. Både Finanskriseutvalget (NOU 2011: 1) og Skatteutvalget (NOU 2014: 13) pekte i sine utredninger på de uheldige økonomiske virkningene av merverdiavgiftsunntaket i finansiell sektor. Skatteutgiften ved dette unntaket er på usikkert grunnlag anslått til nesten 9 milliarder kroner i 2016. Formålet med finansskatten er delvis å bøte på svakhetene ved merverdiavgiftsunntaket. Eksempler på dette er vridninger i produksjon og forbruk mot finansielle tjenester, og insentiv til egenproduksjon i finansforetak. Stortinget har forutsatt at finansskatten skal innføres fra 2017, og den foreslåtte utformingen gjør det mulig.

Skattesubjekter

Finansskatten skal betales av selskaper som driver aktivitet innenfor finansierings- og forsikringsområdet. Regjeringen foreslår at definisjonen av hva som anses som aktivitet innenfor finansierings- og forsikringsområdet følger SSBs standard for næringsgruppering (næringshovedområde K). Dette favner i stor grad de tjenester som er unntatt fra merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven § 3-6. En slik avgrensning blir allerede benyttet overfor finanssektoren ved registrering i Enhetsregisteret. Avgrensningen blir også brukt i eksisterende regelverk for sektorunntakene i den differensierte arbeidsgiveravgiften.

I utgangspunktet skal alle selskap med ansatte som driver aktivitet innenfor finansierings- og forsikringsområdet betale finansskatt. Regjeringen foreslår imidlertid to unntak, og en begrensning. For det første foreslår regjeringen et unntak fra skatteplikt for selskaper hvor lønnskostnadene knyttet til foretakets finansielle aktiviteter er mindre enn 30 prosent av virksomhetens totale lønnskostnader. For det andre foreslår regjeringen et unntak fra skatteplikt for selskaper hvor lønnskostnadene

knyttet til finansiell, merverdiavgiftspliktig aktivitet overstiger 70 prosent av virksomhetens totale lønnskostnader. Virksomheter som driver ikke-økonomisk aktivitet i EØS-rettslig forstand, kan begrense skattegrunnlaget på finansskatten på lønn til den delen som knytter seg til eventuell økonomisk aktivitet.

Selskaper uten ansatte vil ikke omfattes av finansskatten, verken på lønn- eller overskuddsgrunnlaget.

Også statlige finansvirksomheter skal betale finansskatt. Enkelte statlige finansforetak kan imidlertid unnta deler av skattegrunnlaget fra skatteplikt etter begrensningen for virksomheter med ikke-økonomisk aktivitet.

Skattegrunnlag

Skattegrunnlaget for finansskatten på lønn er foreslått å være det samme som avgiftsgrunnlaget for beregning av arbeidsgiveravgift. Den ekstra skatten på overskudd inngår som en del av den alminnelige inntektsbeskatningen av selskap, men slik at skattesatsen for finansforetak beholdes uendret. Det vil si at de ikke omfattes av den foreslåtte nedgangen i skattesatsen på alminnelig inntekt.

Fastsetting og innkreving

Finansskatten på lønn følger egenfastsettingsordningen for arbeidsgiveravgift. Virksomheter med finansielle aktiviteter må selv vurdere om, og i hvilken grad, de er omfattet av finansskatten.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Den foreslåtte finansskatten på lønn og overskudd anslås å gi et proveny på om lag 2 250 millioner kroner påløpt og 1 790 millioner kroner bokført i 2017.

Finansskatten vil i første omgang redusere finanssektorens overskudd etter skatt. Det er rimelig å anta at finansskatten etter hvert helt eller delvis veltes over på kunder og ansatte.

Dagens merverdiavgiftsunntak for finansielle tjenester innebærer at finansforetak må betale merverdiavgift på sine anskaffelser. Det kan gjøre det bedriftsøkonomisk lønnsomt å produsere støttetjenester i egen regi framfor å kjøpe tjenestene av andre, selv om andre leverandører kan produsere dem mer effektivt. En finansskatt på lønn vil gjøre egenproduksjon mindre lønnsomt og dermed legge til rette for bedre utnyttelse av ressursene.

Det samlede skattetrykket for finansnæringen vil ikke bli vesentlig høyere i 2017 enn det var i 2013, da den generelle selskapsskattesatsen var 28 prosent.

Se Prop 1 LS (2016-2017) kapittel 6 for mer informasjon om forslaget.